

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Slovansko-italijansko sporazumljenje.

Nekako nenadoma, izviška je prišla pred velikonočnimi prazniki z Dunaja vest o pogajanju slovenskih državnih poslancev z italijanskimi. — Nekateri listi so že pisali o slovensko italijanski zvezi kakor o gotovi stvari, kar je bilo seveda popolnoma prenačljeno, toda pogajanja so se v resnici pričela in se bodo gotovo tudi še nadaljevala.

Sicer to ni prvi poskus zblizanja Slovanov in Italijanov, kajti v Dalmaciji se že dalj časa kaže med ondotnimi Italijani močna struja, ki bo prej ali slej dovedla obe narodnosti do prepričanja, da more le složno nastopanje dosedaj si vedno nasprotujočih obeh strank zaustaviti pot bolj in bolj naraščajočemu poplavi najskrajnejšega avstrijskega juga po pionirskih vsenemške ideje. Izprevideli so, da dunajska vlada z vsemi svojimi močmi podpira stremljenje Nemcev po obalah sinje Adrije, izpoznali so, da bodo, sicer ne na en mah, pač pa sčasoma in prav gotovo korak za korakom iztisnili ti tuji, od vlade protežirani priseljenci domačine iz njihovih posesti, najprej seveda iz državnih služb, potem polagoma tudi drugod, na gospodarskem polju itd. pa naj bodo domačini Hrvati, Srbi ali Italijani. Skupni interesi se prisilili dosedanje nasprotnike na skupni odpor. Tako je v Dalmaciji, ravnotako pa je tudi v našem Primorju, v Trstu, na Gorškem in v Istri.

Primorski Slovani, Slovenci in Hrvatje, so pač hlapci napram gospodarjem Italijanom. Pravice, ki so jim jih pripuščali Italijani, so tako malenkostne, da je težko govoriti o njih. Ako se pomisli, da nima v Trstu ogromna množica slo-

venskega prebivalstva niti ene ljudske šole, sploh nikake šole, ako je po Istri tisoče in tisoče slovenske dece brez ponka, ako se preudari, da nima vse slovensko prebivalstvo celega avstrijskega Primorja niti ene obrtne, niti ene meščanske šole in samo eno edino hrvatsko gimnazijo ter moško in žensko učiteljsko, v katerem je le nekoliko predmetov s slovenskim učnim jezikom, potem je pač dovolj povedano. Primorski Slovani pač nimajo povoda, da bi božali svoje italijanske sodeželane. V takih razmerah je pač boj edino sredstvo, od katerega se je nadejati vsaj kolikortoliko uspeha. In bil se je boj povsod, in tu, kar naenkrat spravna pogajanja.

Italijani so naenkrat občutili potrebno potrebo italijanskega vseučilišča, in črna vlada, ki se je najtrdovratnejša zoperstavljalna ne le ustanovitvi tolikointolikokrat zahtevanega slovenskega vseučilišča v Ljubljani, temveč celo vsakemu Slovincem prijaznemu posredovanju glede ustanovitve slovenske ljudske šole v Trstu, ona ista vlada je bila takoj pripravljena dati Italijanom vseučilišče. Izpočetka ni bila celo čisto nič posebno nasprotna takemu vseučilišču v Trstu, ali Gorici. Seveda ni mogel biti slovenski narod zadovoljen s tako radodarnostjo vlade nasproti Italijanom, katera bi bila na tak način ustanovila Italijanom v sredi med Slovenci trdnjavo, ki bi bila, kakor vse kaže, vir in gojišča najhujše mrznje proti slovenskim sodeželanom. Odločnemu protestu z naše strani se je vlada morala udati in posledica je bila postavka o ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Roveredu na Tirolskem. Medtem so se dogodili oni nemiri na dunajskem vseučilišču, ki so bili povod, da se je zblizalo slovensko in italijansko dijaštvo. Dejstvo, da Nemci nočejo pripoznati enakopravnosti drugih narodnosti na vseučiliščnih tleh in da naj bi se novo vseučil-

lišče porinilo v zabito južnotirolsko mestece, je bilo povod, da so začeli Italijani misliti na — spravo s Slovani. Dijaštvo je storilo prve tozadevne korake, za njimi pa poslanci. Po posredovanju mladočeške stranke so se pričela dogovaranja, toda brez vse obveznosti. Začetek je bil torej storjen.

Italijani zahtevajo svoje vseučilišče v Trstu. Kakor smo že rekli, je to zahteva, ki je najdalekosežnejšega pomena za primorske Slovence in treba je dobrega pomiselka, predno bi se mogli leti sporazumeti s to osnovo.

Tržaško politično društvo „Edinost“, katerega delokrog obsega najširšo tržaško okolico, je podalo natančno precizirane slovenske zahteve in te so bile sledeče: utrakvistična univerza v Trstu, slovenske ljudske in strokovne šole v Trstu, ter slovenske paralelke na srednjih šolah. Pod temi pogoji naj bi glasovali slovenski in hrvatski poslanci za ustanovitev vseučilišča v Trstu, drugače ne.

Gotovo je, da bolj opravičene zahteve ni, kakor je ona glede slovenskih ljudskih šol v Trstu. Ravnotako neobhodno potrebne so nam slovenske strokovne šole in slovenske paralelke na srednjih šolah, toda utrakvistična univerza v Trstu?

Ako premotrimo nekoliko naše slovensko vseučiliško vprašanje, bo gotovo rezultat tega premotritvanja slovensko vseučilišče v Ljubljani. Vsa dosedanja akcija naših poslancev, občin in drugih zastopov se je vrtela okrog slovenskega vseučilišča v Ljubljani, — a tu naenkrat sedaj utrakvistično italijansko slovensko vseučilišče v Trstu katero bi povsem izključilo vseučilišče v Ljubljani! Torej ali eno, ali drugo. Ali naj se oklenemo utrakvističnega v Trstu in opustimo

LISTEK

Ne, gospod!

(Pripovedka od H. Litrowa. Prevel Ivan Vuk.)
(Konec.)

Ema je v resnici slabo spala. Mučilo jo je neugodno pismo, katero je dobila. V pismu ni bilo dneva, ne podpisa, a na znamki se je čitalo, da je pismo bilo oddano v Trstu na pošto. V pismu so stale besede: „Varujte se Londona in vašega brezsrčnega: Ne gospod!“ Dolgo je o tem pismu razmišljala in pero ji je nehote večkrat napisalo na papir „No sir!“ Hinko je našel ta papir in zahteval pojasnila. Ali kaj mu naj razjasni? Mar bi mu povedala in pokazala pismo brez podpisa?!

Brez podpisa? Ali kaj zato; ona je slutila odkod je pismo. Kdo drugi bi ga naj pisal, če ne Robert, oni tajinstveni in nepozabljeni Robert z bujnimi, lepimi črnimi kodri, sevajočimi očmi, in zvonkim glasom, ki je prodiral v srce? Ona še ni vedela, kaj se je dogodilo, ali da je to bil očetov izgovor, je vedela dobro.

Čez tri dolge ure, koje so ji v največjem strahu in nemiru potekle, se je vrnil oče. previdno miren in brezskrben. Ali strah in ljubezen vidi dobro. Ema je videla, da se je moralo do-

goditi nekaj, opazila je notranji nemir svojega očeta. Njena nestrpnost je rastla, in očetu je bilo težko odgovarjati na vsa njena vprašanja. Na zadnje se že ni mogel več ubraniti ter je rekel, da mora radi obilega dela-iti v svojo sobo, da se odpočije.

V resnici je vrli kapitan imel mnogo dela in bil je potreben počitka. Utrudil se je stavec, ker je bil pri zdravniku, na policiji, izpraševal je, a vse zastoj Hinkov opis napadalca ni zadostoval, da bi ga spoznali.

Tako je bilo, kakor je rekel zdravnik. — Hinko je za osem dni že vstal ter se jel zopet baviti z nakrcavanjem svoje ladje za Bordeaux. Dan poroke se je približeval in do tedaj je morala biti ladja pripravljena, da se mlada poročenca takoj vkroata in da odplove. Ema se je zadnji čas bavila samo s pripravami za to potovanje. Burja v njenem srcu sicer ni utihnila, vendar je zadobila nekak mir.

Krasen je bil dan v Trstu 15. sušca 1887. Nobenega oblaka ni bilo videti na modrem nebu in ako bi se na vrhuncih julijskih Alp ne opažali trakovi snega, bi človek mislil, da je sredi leta.

Ladja „Ema“ je bila ozaljšana z zastavami. Moštvo v svatovski obleki se je razgovarjalo na palubi, željno gledaje na kopno, kdaj pride mladi par, njihov kapitan in lepa Ema.

Slednjič se začuje veselo klicanje v luki kojemu so se pridružili mornarji z „Ema“ in ostalih ladij. Dvajset bogato opremljenih ladij je plavalo k „Emi“. Lestve, po katerih se je plezalo na ladjo, so bile ovite z bršljanom. — Prvi stopi na lestvo Hinko, poda mladi soprogi roko in za njim vstopi oče Mainoni. Drugi gosti so ostali v ladjah. Ema je zamenila poročno obleko s potno in je bila zelo vesela.

Na ladji vpraša Hinko, če je vse v redu, in zapove naj ladja odjadra v morje. Ob slovesu je objel kapitana Mainonija in istotako tudi Ema.

Ladja se je jela gibati in Ema se podviza, da še enkrat vikne „z Bogom“ svojemu očetu, ki je z ostalimi gosti s solznimi očmi mahal s klobukom in želel srečno pot.

Spočetka je bilo na morju krasno vreme. Severozapadnjak je vladal v Jadranskem, iztočnjak v sredozemnem morju. Kakor hčerki pravega pomorca je prav dobro dela Emi pot po morju in tudi Hinko ni skoparil pri ureditvi njene kajite, tako da mladi gospe ni manjkalo ničesar. Srčno je bila hvaležna svojemu soprogu za tolike izkaze ljubavi. Le njene prejšnje, detinjske veselosti ji je manjkalo. Pletoč in vezoč na brodu so se njene misli bavile s slikami prošlosti in bodočnosti, razmišljala je o izpolnjenih željah in o nekih tesnobnih slutnjah. Taka so ženska srca. Možak se zanima za sedanost,

samoslovensko v slovenski stolici, ali pa — nasprotno?

Gotovo je, da bi se v slučaju ustanovitve utrakvističnega vseučilišča v Trstu pravzaprav ustanovila izpočetka le pravna fakulteta, kvečjemu še modroslovna; sčasoma bi prirastla še bogoslovna, a na medicinsko bi bilo treba pač dolgo čakati. — Zagrebško vseučilišče praznuje letos tridesetletnico in mu še manjka medicinska fakulteta. — Ako pomislimo, da je Trst najskrajnejša točka, do katere sega v jugu slovenski narod, je pač pričakovati, da bi pohajalo tržaško pravno in modroslovno fakulteto peč dijaštvo iz Primorja in Kranjskega, a Štajarci in tudi Ko rošci bi pač vedno težili proti severu, kjer jim je Gradec in celo Dunaj mnogo priležnejši, kakor pa oddaljeni Trst.

Da bo imelo kruhoborstvo, s katerim se ima boriti velik del slovenskega dijaštva, tudi kolikortoliko vpliva na izbero vseučilišča, se je tudi nadejati, kajti ložje je dobiti slovenskemu dijaku, ki je vzgojen na „naših“ gimnazijah, sredstev za študije na nemškem Dunaju kakor pa v irredentovskem Trstu, kjer bo po ustanovitvi utrakvistične univerze nasprotstvo med obema narodnostima ravnotako bujno, ali pa še bujnejše vihalo kakor sedaj, v kljub najtrdnjši politični spravi. Gotovo pa je tudi, da ni za napredek slovenske stvari ob Adriji boljšega sredstva kakor bi bilo to vseučilišče, kajti leto v zvezi z ostalimi slovenskimi šolskimi zavodi bi kaj kmalu dalo Trstu malo drugačen značaj, kakor ga ima sedaj. Italijani pač sami najbolje vedo, zakaj nočejo pripustiti slovenskih ljudskih šol in zakaj se jim zdi načrt utrakvistične univerze tako goropaden.

Kaj pa potem s slovenskim vseučiliščem v Ljubljani, kateremu bi bila vsekako obstoj in frenkvenca iz vseh slovenskih in meječnih hrvatskih pokrajin zagotovljena? Ali naj se misel o ustanovitvi popolnoma opusti, ali naj se morda odloži na poznejše čase, ko bo ali tržaško ostalo nepopolno ali prenapolnjeno? O tem se ni nič razgovarjalo, dasiravno je stvar za ves slovenski narod gotovo istega pomena kakor za naše primorske rojake v prvi vrsti in potem šele za ostale Slovence ustanovitev tržaške utrakvistične ali samoitalijanske univerze.

Naše mnenje je torej, da naj gospodje poslanci, predno se končno izrečejo za pogoje slovensko-italijanske sprave, nekoliko natančneje razmišljajo o slovenskem vseučiliškem vprašanju sploh, kajti mogoče bi bilo, da bi hitrico v tej zadevi moral kedaj obžalovati ves slovenski narod.

Upamo, da se te naše pripombe k sedaj tako perečemu vprašanju ne bodo napačno tolmačile, kajti kakor mora biti vsakemu Slovencu, je pač tudi nam le na tem ležeče, da narod ne bo oškodovan. Odkritosrčno želimo sprave, ali ta

dočim žene mislijo o preteklosti, o spominih, ter z nekim strahom gledajo v bodočnost, boječ se, da bi nastale kake nevarnosti.

Ocean pa daleč ni bil tako prijazen, kakor sredozemsko morje. Od Kadisa se je barometer dvigal polagoma, ter sedaj jel padati, dokler se okrog Lisabone ne pojavi zopet lepo vreme. Ali za nekaj ur se je pooblačilo nebo in pričakovati je bilo jugo-zapadnega vetra. Na 29. sušca so se morala zavezati vsa jadra, da srečno preplovejo rt Finistere. Na 30. sušca se je ladja vstavila v biskajskem zalivu, da ob ugodnem vrémenu odjadra naravnost v Bordeaux. Če bi pa bilo viharo, se usidri na kaki varni točki španske ali francoske obali. V tem so priplavili valovi raztresene ostanke razdejane ladje.

Hinko je izprevidel, da so okovani komadi razbite ladje nevarni vsakemu brodu, za to je zelo pazil na smer svoje ladje. To mu je bilo po dnevi lahko, ali ko nastopi noč, se bo moral, predati usodi. Ravno je minilo poldne. Hinko je bil na krovu, ko se začuje na prednjem delu ladje strašen udarec. Hipoma je pridrla voda v ladjo, ki se ni dala v kljub vsem naporom odstraniti. Prej, kakor so se prav zavedli, povzpela se je že voda pet črevljev visoko. Luknja se ni dala zamašiti, ker so bile v ladji naložene silne deske, ki so bile za to, da se ladja ne bi tako lahko potopila. Sicer so te deske na drug način

sprava naj bo pravična, vprid celokupnemu slovenskemu narodu.

Celjski okrajni zastop.

V sredo, dne 6. t. m. se je vršila zopet plenarna seja celjskega okrajnega zastopa. Ker živimo sedaj na Spodnjem Štajarskem v nekaki dobi, katero bi se najlože naslovlilo dobo potresov v okrajnih zastopih, ker so posebno v zadnjem času dogodki v celjskem okrajnem zastopu dvignili precej prahu in ker se tudi sedanjí slovenski večini v celjskem okrajnem zastopu obeta ne samo z nemške, temveč tudi tupačam s slovenske strani polom pri bodočih volitvah, je gotovo vsaka seja tega zastopa dogodek, ki obuja obče zanimanje.

Naši Nemci so razvili za bodoče volitve najživahnejšo agitacijo. Najboljše njihovo agitacijsko sredstvo je znana Kosmova afera, vsled katere ima okrajni zastop 25.198 K 93 v škode, oziroma okroglo tisoč kron več po računnu deželnega odbora, in tega agitacijskega sredstva se prav pridno poslužujejo, češ, glejte takšni gospodarji so vaši „prvaki“, torej proč žnjimi. V zvezi s Kosmovo afero spravljajo tudi zvišanje doklad od 26 na 29%, češ da se hoče na ta način pokriti po Kosmu poneverjena vsota, dasiravno so sami trdno prepričani, da je to nesramna laž, ker so se doklade zvišale radi večjih okrajnih potreb, zlasti pa, ker se je direktni davek v celjskem okraju silno znižal, ker se je tovarnam veliko davka odpisalo. Že leta 1902 naznanila je davkarija direktnega davka 395.083 K 62 v, tako da bi moralo pri 23% priti okrajnih doklad 90.869 K 23 v. Vsled znižanega davka pa je okrajni zastop prejel leta 1902 le 70.215 K 19 v, torej za 20.654 K 4 v manj. In sedaj znaša predpisani davek ne več 395.083 K 62 v, ampak le 308.268 K 61 v, torej celih 22%, manj kakor prej, s čemer je zvišanje doklad popolnoma opravičeno, kajti ne da bi se bile potrebščine zvišale bi bilo treba 28% doklad. Torej pride na zvišanje le 1%, drugo vse na račun znižanja davka. Pa kaj, Nemcem je vsako, tudi najnesramnejše sredstvo dobro, samo da bi dosegli svoj cilj. — To smo hoteli pripomniti, ker je ravno seja okrajnega zastopa dne 6. t. m. izvila našim nasprotnikom njihovo orožje iz rok.

Ker se je dr. Josip Serneec odpovedal načelnštvu okrajnega zastopa, je njegov namestnik dr. Ivan Dečko sklical sejo ter jo tudi otvoril v navzočnosti 22 članov, konstatiral sklepčnost ter predstavil zastopnika vlade, okr. nadkomisarja pl. Lehmana.

Član okr. zastopa, urednik Ambroschitz (edini navzoči Nemeec) protestira proti temu, da bi dr. Dečko predsedoval seji, češ da je vsled odloka deželnega odbora soudeležjen pri vrnitvi

povzročile propast. Prodirajoča voda je dvignila nekatere deske, druge pa tiščala na dno ladje, da je bila v nevarnosti, da se razčesne.

Voda je v notranjosti ladje narastla že na osem črevljev in ladja je le še nekoliko molela izpod morske površine. V tem trenutku največjega strahu se je začul z jarbola radosten krik rešitve: „Vidi se jadro! Vidi se jadro!“ V istem hipu so se na jarboli izvesile zastave, ki so značile, da je ladja v nevarnosti. Na prednjem delu ladje je vihrala velika zastava, na kateri je bilo ime ladje.

— Opazili so nas, vikne krmilar. Ladja plava k nam.

Rešilni čolni so se spustili v morje in kapitan je pozval starejše mornarje, kakor je to navada, da se posvetujejo, kaj je z ladjo storiti. Enoglasno so sklenili, da se pusti, naj utone, ker ji itak ni rešitve. — Glavno je bilo, da se reši življenje. Ema se je vsedla s štirimi mornarji v rešilni čoln ter plavala k ladji, ki jih je mislila rešiti. Ladja se je toliko približala „Emi“, da se je lahko z daljnoglasom razgovarjalo. Mornarjem se je čudno zdelo, zakaj ladja ni obesila zastav.

Hinko vzame daljnoglas in prosi v angleškem jeziku za pomoč. — Ali čudo! Z ladje ni nobenega odgovora. „Ema“ pol pod vodo, zaplove k angleški ladji in Hinko pozove zopet na pomoč. V tem se začuje z ladje odgovor: „Ne, gospod!“

od Kosma narejenega dolga in kot takemu mu ne pristojajo vodstvo seje. Nadalje predlaga, da naj se 8. točka dnevnega reda — poročilo okrajnega odbora glede povrnitve po Kosmu poneverjenega zneska — postavi kot prva na dnevni red. Ta predlog se odkloni in se preide preko omenjenega protesta na dnevni red.

1. Zapisnik plenarne seje z dne 23. decembra 1903 se po neznatni izpremembi odobri.

2. Odobrenje okrajnih računov za leto 1902 in 1903. — Računi za leto 1902 so bili sicer že odobreni, toda prišla je vmes Kosmova zadeva. Odobritev teh računov ovrgel je deželni odbor. Ker je pa pozneje deželni odbor sam vzel v roke Kosmovo zadevo in jo rešil tako, da ni v nikaki zvezi z računi za l. 1902, je torej popolnoma umestno, da se računski sklep odobri tak, kakor je bil že enkrat odobren. Zato pozove dr. Dečko tačasna računska pregledovalca, člana okr. zastopa Fridricha in Dragotina Hribarja, da podasta svoje poročilo. Poročevalec Fridrich nato poroča, da sta on in Hribar račune pregledala — dr. Schurbi se povabilu ni odzval — ter našla račune v redu; postavke v knjigi so se popolnoma strinjale z dotičnimi listinami: „To kar je bilo pred nama, je bilo v redu.“ Predlaga, da se računski sklep odobri. — Sprejeto.

Računski sklep za l. 1903 se je poslal vsem članom zastopa. Prejemki so iznašali 116.119 K 87 v in izdatki 166.053 K 97 v, torej je bilo preostanka 65 K 90 v. Med prejemki je vračunjenih 9.738 K 80 v, katera vsota je v računskem sklepu izkazana kot „Jos. Kosmova povračila“, Računskim pregledovalcem so bili izvoljeni Fridrich, dr. Schurbi in dr. Vrečko. Ker se dr. Schurbi ni odzval vabilu in je bil Fridrich po bolezni zadržan, je dr. Vrečko sam pregledal račune ter jih našel v redu. Kar je Kosem v letu 1903 poneveril, je povrnil in ravnotako tudi pokril ono vsoto, ki si jo je prisvojil s ponarejenimi boni v Celjski posojilnici. Torej tudi ta računski sklep ni potemtakem v nikaki nadaljni zvezi s Kosmovo zadevo. Z ozirom na to, ker je pregledal dr. Vrečko račune sam, predlaga, da se izvolita še dva revizorja, ki naj bi radi večje gotovosti vnovič pregledala račune, eventualno, ako se skupščina zadovolji z njegovim poročilom, da se isto odobri. Prvi predlog je bil odklonjen, nakar se je poročilo odobrilo.

Živahna debata se je vnela o nadaljnem dnevnem redu. Končno je bil sprejet predlog dr. Gregorca, da se 3. in 8. točka dnevnega reda obravnavate po točkah 4.—7.

4. Delež celjskega okraja iz prodaje po regulaciji Savinje pridobljenega sveta v znesku po 1075 K 15 v se na dopis deželnega odbora odstopi „povodnjemu fondu“ s ponujenim pogojem, da vsi interesiranci, država, dežela in občine odstopijo svoje deleže istemu fondu, ki bi potemtakem iznašal nad 15.500 K.

V tem hipu zaplove angleški brod z vso silo naprej, da je kmalu zginil z vida.

Kakor okamenjen je stal Hinko na potaplajoči se ladji, sam sredi neizmerne vode. Mornarji so vikali in psovali okrutneža, a on jih ni čul. Ladjice, v kateri je Ema odplavala, ni bilo več nikjer.

Ko se je kapitan zopet zavedel, je kriknil z gromkim glasom: „Zapalite ladjo, da nas ona vidi! — Kje je ladjica? Kličite jo!“ Ali vsi napor mornarjev in njih kapitana so ostali brezuspešni. Čolna je zmanjkalo. — Ema je istotako slišala reči: „Ne, gospod!“ ker je njen čoln bil že blizu angleške ladje.

Temna, burna noč je razpela svoja krila nad grozno besnečim morjem in nad strašno neusmiljenostjo maščevalnega človeka. Krasna „Ema“ se je potopila in mornarji so v naglici z brun naredili splav ter se predali svoji usodi. Celo noč so jih valovi metali semintja. Kapitan je klical svojo Emo, ali ni je bilo nikjer. Grlo mu je umolknilo, zapustila ga zavest in do zore je bil v omedlevici. Ko je zlato solnce obsijalo brezkončno obzorje in je burja poglela, jeli so se izmučeni mornarji ogledovati, če se jim ne bliža kaka rešilna ladja, in če bi opazili Emin čolnič, njo in štiri tovariše, ako jih je božja previdnost obvarovala. Okolu poldneva je prišel zopet kapitan Hinko P. k zavesti. Tužen je bil njegov

5. Dirkalskemu društvu v Žalcu se dovoli podpore po 100 K za prireditve konjske dirke.

6. Občini Št. Pavel se odobri kupna pogodba, sklenjena med občino in Mihaelom ter Antonijo Žohar v Št. Lovrencu.

7. Občini Žalec se odobri posojilo v znesku 1400 K.

Nato pridete na vrsto točki 3. in 8. — „sklepanje o okrajnem proračunu za l. 1904“ in „poročilo okr. odbora glede povrnitve po Kosmu poverjenega zneska“.

Poročevalec dr. Dečko poroča, da se je proti proračunu, sklenjenem v seji dne 23. decembra 1903 ugovarjalo le v tem, češ da seja ni bila več sklepčna, ko se je proračun sprejel. Da bo torej stvar končno v redu, pa naj že potem izpade odločitev glede ugovora ali pozitivno ali negativno, naj se torej še enkrat sklepa o proračunu in se ga sprejme z istimi številkami — 112811 K 97 vin. potrebščin, 34.558 K 62 v pokritka, torej 78 253 K 35 v primankljaja, ki se naj pokrije z 29% dokladami, kar bi končno izkazalo 991 K 18 v prebitka — da bo imel okraj vsaj proračun in se bodo mogle pobirati doklade.

Fridrich predlaga, naj bi se 8. točka dnevnega reda prej obravnala, potem šele točka o proračunu.

Ambroschitz vpraša ali se je postavila po Kosmu poverjena vsota po 25.198 K 93 v proračun.

Dr. Dečko odgovarja, da se to ni storilo. Proračun je isti, kakor je bil v zadnji seji sprejet. Gornja vsota se ni postavila v proračun, ker se ne more popolnoma gotovo reči, da pride tekom l. 1904 v okrajno blagajno, dasiravno je gotova stvar, da se bo ta vsota vplačala.

Na Fridrichov predlog, da naj bi se o proračunu še enkrat točko za točko sklepalo, opozori vladni zastopnik, da se je proti že sprejetemu proračunu samo v eni točki, kakor smo že povedali, ugovarjalo, in da je v slučaju, da se ugovoru ne ugodi, v seji dne 23. decembra 1903 sprejeti sklep pravomočen.

Razvila se je nato živahna debata, v katero so posegli notar Baš, dr. Hrašovec, Fridrich, Ambroschitz, dr. Gregorec in dr. Dečko. Notar Baš je mnenja, da naj se ne sklepa več o proračunu, na kar odgovarja dr. Hrašovec, da je zopetno sprejetje proračuna v celoti nujno potrebno, kajti proračun se mora okraju zavarovati. Ako bi se ugodilo ugovoru proti sprejetju proračuna v zadnji seji pod pretvezo, da ista ni bila sklepčna, imamo z današnjim sklepom ugotovljen proračun; ako pa se ne bo ugodilo ugovoru, je sklep v seji dne 23. decembra 1903 veljaven sam po sebi in torej proračun odobren. Gre se torej samo za formalno pravilen sklep.

Fridrich obžaluje, da Kosmova zadeva še ni rešena, da bi vočigled novih volitev mogel sedanji zastop stopiti pred svoje volilce z dej-

pogled, ko ni zapazil kraj sebe mile soproge. V tem se prikaže v daljavi ladja, ki je jadrala v smeri proti njim. Mornarji so jeli radosti klicati, dočim je njihov kapitan preklinjal svojo usodo. Ali ta usoda ni bila tako huda, ker na ladji, ki se mu je približevala, je bila Ema. Morje je njeno ladjico razdvojilo daleč od potopljene ladje. Valovi so jo tirali dalje in tako je zadela ob ladjo „Star of peace — Plymouth“, ki je rešila njo in ostale štiri mornarje. Ta ladja je spasila kapitana Hinka in njegovo družino.

Ema je slutila, da je besede z angleške ladje „Ne, gospodi!“ izustil njen nekdanji obžalovatelj Robert. Na podlagi te slutnje se je poizvedelo in dokazalo zverstvo kapitana Roberta. Angleški pomorski zakoni so zelo strogi in tako so Roberta vrgli v ječo. Ko je bil zopet prost, so ga vsi mornarji prezirali, da si je raditega in radi pekoče vesti vzel življenje. Zdravniki so ga pregledali in našli, da je bil umobolen.

Ema in Hinko živita še danes v Tretu. S svojim naporom in delom je zgradil Hinko novo ladjo, ki plove po jadranskem morju pod imenom „Sv. Nikola“.

Obljubil se je temu svetniku, ki varuje potnike, ko je bil v največji nevarnosti. Molil je zase in za svojo drago Emo.

stvom, da je stvar poravnana. Glasoval bo proti proračunu.

Ambroschitz zahteva, da se po Kosmu poverjena vsota postavi v proračun.

Dr. Gregorec zahteva pred sklepanjem o proračunu odborovo poročilo glede povrnitve po Kosmu poverjene vsote.

Dr. Dečko nato poroča, da je dospel od deželnega odbora dopis okrajnemu odboru, v katerem se nalaga odgovornost za po Kosmu poverjeno vsoto bivšemu načelniku okrajnega zastopa, dr. Josipu Sernecu, kateri je ves čas, iz katerega izvirajo poverjene vsote, vodil gospodarstvo okrajnega zastopa, eventualno za vsoto 7610 kron istega namestniku, dr. Ivanu Dečkotu, ker je isti zaradi bolezni dr. Serneca račun za l. 1901 podpisal. Dr. Dečko pripominja, da je on pač podpisal tačasne račune, ali blagajno je imel v rokah le dr. Sernec, vsled česar se je le eventualno naložila njemu odgovornost za omenjeno vsoto. Deželni odbor je v omenjenemu dopisu naložil okrajnemu odboru, da naj ukrene vse potrebno, da pride poverjena vsota v okrajno blagajno, eventualno tudi sodnim potom, ter da tekom treh mesecev o tem poroča deželnemu odboru. Okrajni odbor je nato sklenil, pozvati bivšega načelnika okrajnega zastopa, dr. Serneca, da tekom treh mesecev plača prostovoljno po Kosmu poverjeno vsoto, sicer bi se morala izročiti po preteku tega roka zadeva sodišču. Ako torej dr. Sernec plača prostovoljno, je stvar uravnana, ako ne, bo sodišče izreklo končno razsodbo.

Po poročilu dr. Dečkota so posegli v razpravo še dr. Gregorec, dr. Hrašovec in Ambroschitz, na kar se je potem proračun za leto 1904 iznova sprejel nespremenjen kakor v seji dne 23. decembra 1903.

9. Razno. — Drameljski občini se odobri najetje posojila po 6000 K za stavbene stroške šolskega poslopja. V isti namen se odobri tudi občini Nova cerkev posojilo v znesku 16000 K.

Ker je bil s tem spored pri kraju, zaključil načelnikov namestnik dr. Dečko sejo z zahvalo zastopstvu, da se je odzvalo pozivu k seji in vsem razpravam sledilo z največjim zanimanjem.

To je torej konec „Kosmova afere“. Pot, ki jo je nastopil okrajni odbor, je taka, da ji ne more prigovarjati niti najzagrizenejši nasprotnik sedanje večine v okrajnem zastopu. Ako dr. Sernec ne plača prostovoljno, se stvar prepusti sodišču, ki bo ali izpoznalo, da je bil dr. Sernec civilno odgovoren za Kosmova poverjenja in mora plačati poverjeni znesek, ali pa, da ga ne zadene nikaka „krivda“. Ako bo dr. Sernec obsojen na plačilo, ali ako plača prostovoljno, je očitanje, da so Slovenci oškodovali okraj, popolnoma nično, kajti okraj ne trpi nič; ako bo oproščen, ga razsodba c. kr. sodišča rešuje krivde, da je vsled njegove nepazljivosti bil okraj oškodovan. Torej tudi tu so vsa nemška predbacivanja nična. Da je potem takem „Kosmova afera“ za Nemce izgubljena, je lahko umevno.

S tem pa seveda še ni rečeno, da naj Slovenci držimo roke križem in čakamo, da nam bodo pečena piščeta letela v usta. Potresi prihajajo nenadoma, zato nam je treba biti tem opreznjšim!

Celjske in štajarske novice.

— Legijonarji. Toliškega uspeha, kakor ga je doseglo „Celjsko pevsko društvo“ s prireditvijo „Legijonarjev“, pač še ni doseglo z nobeno prireditvijo cel čas svojega obstoja. Občinstvo je bilo tako navdušeno, da se je venomer ponavljala želja, da bi se igra ponovila. „Celj. pevsko društvo“ se je torej odločilo, da ponovi „Legijonarje“ in sicer nepreklicno v nedeljo, dne 17. t. m. Ker bodo cene znižane, se je nadejati, da bo udeležba še ogromnejša, kakor je bila pri zadnji predstavi. — Ker bo najbrž ta predstava zadnja v letošnji sezoni, mislimo, da bo to najvrednejši zaključek sezone. — Glede na to, da je le malo časa do prireditve, pozivljemo v imenu društva vse sodelovalce, da se redno udeležujejo vaj, da bo druga uprizoritev vredna prve. Vaje so določene na torek, četrtek in petek kakor

vedno ob pol 9. uri zvečer v Narodnem domu. Za pevski zbor je določena samo ena vaja, torej naj se blagovolijo gg. pevci točno in v polnem številu iste udeležiti. K vajam se bo vabilo še posebej s polo.

— Za družbo sv. Cirila in Metoda. Na drugem mestu prinašamo zahvalo in poziv naše šolske družbe, ki izkazuje kaj lepe dohodke, ki jih dajejo naši dični slovenski družbi družbine vžigalice. Ni nam treba še posebej poudarjati, da je dolžnost vsakega Slovenca na tako lahek način pripomoči družbi do stalnih dohodkov. V podobni zadevi smo prejeli sledeči dopis: V Celju imamo moško in žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda, kateri imata namen nabirati prispevkov za družbino blagajno. Gotovo je, da nikjer na Slovenskem ne plačujejo toliko narodnega davka, rekla bi direktnega, kakor ga plačujemo celjski Slovenci, in zato tudi ne morejo doseči prispevki za posamezne narodne ustanove tako visoke vsote, kakor bi bilo v drugih razmerah mogoče. In to se ne da izpremeniti. Pač pa je mogoče, da obrnemo svojo pozornost na plačevanje indirektnega narodnega davka, katerega plačujemo z uporabo družbinih vžigalic, družb ne kavine primesi itd. Posebno kavina primes, katera se v svoji izbornosti da primerjati z vsemi podobnimi izdelki, bi morala dajati družbi večjih dohodkov. Rabim jo od njene začetka in sem popolnoma zadovoljna jaz in moja številna družina. V slovenski kuhinji ne bi smelo biti druge kavine primesi kakor družbina. Posebno naša ženska podružnica naj bi v tem razvila živahno agitacijo, osebno namreč, in takorekoč prerevidirala naše slovenske domove, ali so povsod v uporabi družbeni proizvodi, družbeni papirčki, družbine vžigalice, družbina kavina primes, družbino milo, družbeno voščilo itd. Dobra beseda vedno dobro mesto najde, in naša šolska družba bi dobivala večje dohodke. Res, želeli bi bilo, da celjska ženska podružnica ukrene vse potrebno v tem zmislu.

Celjska Slovenka.

— Celjska pošta. Nekeje časa smo jih pustili pri miru gospode na tukajšnji pošti in že se zopet kaže, da ta slavni c. kr. urad drugače ne posluje redno, ako mu nismo vedno za — hrbtom. No, naj bo prepričana uprava celjskega poštnega urada, da mu odslej ne prizanesemo najmanjše malenkosti, temveč da bomo z vso strogostjo ožigosali vsak najmanjši nedostatek. — Dne 27. marca je odposlalo naše upravništvo dopisnico z različno pisanim naslovom: „Cenjeni gospod I. D., gostilničar, Trbovlje, Štajarsko.“ — Ta dopisnica se je odposlala iz Celja v Vojnik in najbrž tamkaj dobila pripis: „Dürnbüchel, Cilli“. Končno je vendarle prispela v Trbovlje. — Pa naj reče kdo, da ni to očitna hudobnost, kajti da ne bi vedeli na celjski pošti, kaj in kje so Trbovlje, se nam zdi vendarle malo preneumno. Da, dopisnica je imela samo slovenski naslov in ta je morda zopet zbedel v oči kakega nemškega zagrizenca, da ni hotel vedeti kaj in kje so Trbovlje. No, le prepričani naj bodo ti gospodje na celjski pošti, da jim bomo radikalno pregnali take muhe. — Slavno poštno upravo pa vprašamo najvljudnejše, kaj hoče ukreniti, da se take „pomote“, da ne rabimo primernejšega izraza, ne bodo več dogajale? Zahtevamo pa najodločnejše, da se preiskuje, kdo in zakaj je zakrivil to „pomoto“!

— Kaj so celjske mitnice? — Celjske mitnice so strojarne, v katerih se strojijo žepi naših slovenskih okoličanov, odiralnice, v katerih se odirajo naši ljudje v korist celjskim nemčurjem, v zadnjem času pa neprostovoljne zastavljalnica. Zgodila se je namreč tale dogodbica na mitnici pri kapucinskem mostu. Prišel je neki hlapec iz Laškega z vozom čez kapucinski most. Gospodar se je vozil iz Laškega v Celje z vlakom. Hlapec je prišel čez most in tu je že prežal nanj mitničar. Ubogi hlapec, zanašajoč se, da ga bo gospodar že čakal, ni imel denarja za mitnino. Mitničar mu vsled tega odzame uro in verižico, češ, ko bo plačal mitnino, mu jo bo dal nazaj. Dal pa mu ni nikakega po trdila, sploh nič, da bi se mogel izkazati kot lastnik ure. Radovedni smo, s katero postavno pravico sme celjski mitničar zarubiti temu ali onemu vrednostne stvari. Po katerem paragrafu

ima to pravico? — Ali to še ni vse. Postopanje mitničarjevo in njegove vredne zakonske polovice z milostivo gospodično hčerjo vred je pri mimoidočih obudilo občo pozornost, kar je mitničarja napotilo, da se je prav osorno zadržal nad nekim gospodom, ki je vprašal onega blapca, za kaj se gre. Seveda je brusilo tudi ženstvo pri tem svoje jezičke na način, o katerem bi se dalo kje drugje razpravljati. — Ako bi bili kje drugje, bi že davno ne bilo takega mitničarja, ali žalibog smo v Celju, kjer so mitničarji, kakor smo že večkrat rekli, nedotakljivi poverjeniki slavnega celjskega mestnega magistrata, njegovi eksekutorji, ki smejo delati vse, pa naj se to strinja z obstoječimi državnimi zakoni ali pa ne. Potrebno bi pač bilo, da bi vendar že enkrat posegla v to sršenje gnezdo kaka višja oblast in razločno povedala gospodi na magistratu svoje mnenje. Sicer pa najodločnejše zahtevamo od slavne državne uprave, da naj končno vendarle že stori svojo dolžnost in odpravi celjske mitnice, te odiralnice kmetskega ljudstva, kajti žalostno je pač, da se pod njenim očividnim protektoratom gode take stvari, kakor je gornji dogodek, ki je naravnost sramota za baje civilizirano Avstrijo. — Povemo kar naravnost, da prej ne bomo odnehali, dokler se ne odpravi ta ljudska nadloga, ki je samo zato tu, da bi se s slovenskim kmetiskim denarjem mašile one luknje v mestni blagajni, katere je povzročilo „pametno“ gospodarstvo celjskih „Nemcev“ s svojimi luksurijskimi projekti in razmetavanjem občinskega denarja za prusaške agitacijske namene šulferajnskih in südmarkovskih zavodov in drugih takih slovenskemu ljudstvu sovražnih in državo razdirajočih ustanov. — Torej proč s strojarnami slovenskih žepov in odiralnicami slovenskega ljudstva!

— Celjska „vahtarca“ se je v velikonočni številki zopet enkrat spravila na naše „prvake“ in na naš list. Posebno jo je zbudel naš članek o volitvah v ptujski okrajni zastop. Najboljše pri celi stvari je pač, da se „lažnjivka“ smatra za „anständig“. Bože moi, da bi ti ljudje vendarle že enkrat sami sebi hoteli priznati, da so nepoboljšljivi lažnjivci, potem bi že še bilo, ali do takega spoznanja pač ne bodo prišli ti možakarji, kajti o njih se mora pač reči, kakor stoji v svetem pismu: Bog jim je um odvezel, a pameti jim ni dal. Vidi se jim celo, da Bogu ni bilo treba mnogo odvzeti, kajti kjer ni nič, se tudi nič ne da odvzeti. V njihovih možganih je pač strašanska egiptovska tema in k večjemu še kaka skala, ki bi se mogla utrgati. Naša „Dijaška kuhinja“ jim dela velikansko preglavico in „Narodni dom“ jim je trn v peti, ni čuda torej, da se jim moti kakor ovci, ko ima meteljavico. V sobotni številki pripoveduje neki zelo vodeni „Neptun“ zelo vodeno povest o nesreči, ki baje preti celjskemu mestu — stari grad baje kaže neodoljivo željo, da bi se okopal v toplih valovih Savinje. Čudno, da naši Celjani, ki kaj radi perejo svoja grešna telesa v Savinjskih valovih, ne privoščijo starcu te blagodati. Ali da, mesto je v nevarnosti, kajti voda bi se znala zajeziti in temeljito izprati celjsko nemčursko gnezdo. To je torej povod nevoščljivosti. Da, da, gospoda, pojdite in podprite stari grad s svojimi hrbti, da se ne pogrezne, ako je taka sila. Seveda, streljati in kopati pač smete pod hribom, da preprečite pot v slovensko „Skalno klet“, a za obstoj mesta naj skrbi slovenska okolica in slovenski okraj. Res dobro, vi bi si s slovenskim davčnim denarjem gradili luksurijsna nabrežja, razmetavali vsoto za vsoto za bogve kake nepotrebne stvari, a slovenska okolica naj bi žrtvovala tisoče in tisoče, da vas vrag, oziroma Savinja ne odnese. Seveda, le počasi gospoda, ako je taka nevarnost za mesto, pa storite tudi kaj za njega obrambo; Slovenci nimamo povoda zato, da bi vas reševali na svoje lastne stroške.

— „Prvaška vsiljivost“. Pod tem zaglavjem piše „vahtarca“: „Nekaj časa sem se skušajo zastopniki slovenske „zlate mladine“ z neko vztrajnostjo, ki bi bila boljše stvari vredna, vgnezditi v nemških gostilnah in kavarnah. „Domovina“ se je vsled tega razjezila in nujno odsvetuje obisk nemških lokalov. Mi smo „Domovini“ za to svarilo le hvaležni; nemška go-

stoljubnost in strpljivost ste se že večkrat bridko maščevali. Poznamo namreč te gospode; dokler so še trezni, se še da izhajati z njimi, toda čaša vina zadostuje in hlapčevska narava prodre skozi borni zunanji omet civilizacije.“ — Tako „vahtarca“. To je pač dovolj jasno povedano. Čemu torej nositi denar v nemške gostilne in kavarne? Prav vam je!

— Streljanje o veliki noči je imelo dovolj zlih posledic. V celjsko bolnico niso pripeljali nič manj kakor šest ranjencev. In ni čuda, saj se ob takih prilikah niti najmanj ne pazi na varnost. Videli smo dečke po 10 in 12 let stare basati topiče in streljati. Odrastlega ni bilo nobenega med njimi. Pač pa smo videli več takih frkolinov s cigaretami v ustih pri tem nevarnem poslu. Streljalo se je neglede na mimoidoče pred hišo, v kateri so sedeli starši onih paglavcev, ne da bi se zmenili za nevarnost. Skrajni čas je pač, da se temeljito stori konec takemu ravnanju.

— Pasja kontumacija je v Celju in okolici odpravljena.

— Poučno predavanje v Vojniku. V nedeljo, dne 10. aprila popoldne po večernicah bo govoril v slovenski ljudski šoli v Vojniku potovalni učitelj Goričan o predmetu: Zakaj propada kmetijstvo in kaj nam je storiti?

— Žalski odsek „Celjskega Sokola“ priredi s prijaznim sodelovanjem žalskih diletantov, kakor se je že poročalo, v nedeljo, dne 10. aprila točno ob 7. uri zvečer gledališko predstavo „Deseti brat“ ter vabi slavno občinstvo k mnogobrojni udeležbi. Posebna vabila se ne razpošiljajo, pač pa so se poslali lepaki v razne kraje. Opozarjamo še tudi slavno občinstvo na to, da se vrata v dvorano ob pričetku igre zapro, naj se tedaj blagovoli potruditi kolikor možno pravočasno na prostore.

— Kočije so zmagale. Pri volitvah v ptujski okrajni zastop pridobili so Nemci nekaj slovenskih kmetiskih veleposestnikov na ta način na svojo stran, da so prišli s kočijami po nje. Peljati se v lepi nemški kočiji dopadlo je nekaterim nezavednim kmetom tako, da so se dali preslepiti in so volili z Nemci. Po končani volitvi pa so seveda morali iti peš domu, kajti ptujski Nemci so si mislili: „Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann geh'n!“

— „Štajerčeve“ fige. Pred volitvami v ptujski okrajni zastop je „Štajerc“ vedno kričal, da ptujski Slovenci v okrajnem zastopu nimajo srca za slovenskega kmeta. „No, pa idi slovenski siromak,“ pisal je „Štajerc“, „h kakemu bogatemu Slovincu in ga prosi, naj ti v tvoji veliki sili pomaga, ker si tudi ti Slovenec. Figo boš dobil, pravi „Štajerc“, pa še tiste ne drugače, kakor pod nos, seveda na slovensko-narodni podlagi.“ — No, sedaj je ptujski okrajni zastop v rokah bogatih nemških meščanov in graščakov, kateri vedno trdijo, da so prijatelji slovenskega kmeta. No, ti lažnjivi nemškutarski „Štajerc“, pa pelji sedaj slovenskega kmeta h kakemu takemu nemškemu bogatinu, da mu pomaga v njegovi veliki sili. Saj bodeš videl potem slovenski kmet, kakšne „debele nemške fige“ boš dobil od teh nemških bogatinov, ki so le tedaj tvoji prijatelji, kedar jim prineseš denar, kedar jih pa prideš kaj prositi, pa ti pokažejo figo pod nos, seveda ne na slovenski, ampak na nemško-pruski podlagi.

— „Štajerčevo oslovsko riganje ne preneha. „Štajerčev“ pesnik“, o katerem smo že zadnjič poročali, da je namesto pegaza zajahal osla, se nikakor ne more spraviti s te mu sorodne živali z dolgimi ušesi ter nadaljuje svoje oslarije v zadnjem „Štajercu“ na sledeči način: „Celjska žaba“ „Štajercu“ očita, Da je „znorel“ pravi duhovita; „Štajerc“ drog pa spretno zdaj obrne In „Domovino“ takole zavrne: „Kdor hoče kdaj znoreti, Prej pamet mora 'meti. Če bi ti pamet b'la kdaj imela, Gotovo davno bi že b'la znorela. Ker se pa pamet tebi nem're vneti (!) Zato ti nemogoče je kdaj znoreti.“

„Psihiater.“ To pa je res imeniten „psihiater“, ta „Štajerčev“ pesnik!“ „Štajerc“ je znorel, ker se mu je „pa-

met vnela“, „Domovini“ pa je „nemogoče kdaj znoreti, ker se ji pamet nem're vneti“. Preneumno! Če ta „Štajerčev“ „psihiater“ ni osel, potem pa je osel „Štajerčev“ psihijater.

— Notar dr. Haas v Mariboru je na svojo prošnjo prestavljen v Šmohor (Hermagor) na Koroškem. Bil je imenovan šele lansko jesen vsled pritiska nemške, pri ministristvu vsemogočne stranke (Derachatta-Welfhardt) izmed okolu dvajsetih prosilcev kot Nemeč na mesto pokojnega g. dr. Radaja, pa ni našel v Mariboru toliko nemških strank, da bi imel povoljno stališče, Slovenci pa se, kakor umljivo, niso obračali k njemu. Vsled tega je zapustil mnogim tako zaželjeno mesto notarja v Mariboru in se preselil v okraj Šmohor v Ziljski dolini, ki ima komaj nekaj čez deset tisoč prebivalcev, mariborski okrajnosodiški okraj pa jih šteje čez sedemdeset tisoč. V Šmohorju je samo eden notar in eden odvetnik, v Mariboru pa so trije notarji in petnajst odvetnikov. Morebiti bode tako hitri odhod dr. Haasa iz Maribora nadsodišče in ministristvo prepričalo, da vendar ni vedno dobro, imenovati notarje vsled nemško-nacionalnega mišljenja, stvarna priporočila pa zavračevati.

Društveno gibanje.

— Občni zbor „Slovenskega delavskega podpornega društva“ v Celju se vrši v nedeljo, dne 24. t. m., ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih po sledečem sporedu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih pregledovalcev. 5. Poročilo gostilniškega odseka. 6. Razgovor o stavbi „Delavskega doma“. — Vsi člani se najvljudnejše vabijo, da se udeležijo občnega zbora v najboljnejšem številu. Odbor.

— „Kmetijsko bralno društvo Bočna“ ponovi predstavo igre „Lurška pastirica“ v nedeljo dne 10. aprila 1904, t. j. na belo nedeljo.

— Slovensko društvo v Mariboru je preložilo iz tehtnih vzrokov za 10. t. m. nastavljen občni zbor na 17. t. m. — Na dnevnem redu je volitev novega odbora in poročilo drž. poslanca Fr. Robiča o političnem položaju. Shod se vrši v mali dvorani Narodnega doma. Začetek ob 3. uri popoldne. — Isti večer priredi čitalnica gledališko predstavo. — Da se rodoljubi v obilnem številu udeležijo občnega zbora, vabi odbor.

— „Slov. pevsko društvo v Ljutomeru“ priredi na belo nedeljo, t. j. 10. aprila 1904 veselico v gostilniških prostorih g. Iv. Vavpotiča. Spored: A. Tamburanje. B. Petje moškega in mešanega zbora. C. Gledališki igri: 1. „Zakleta soba pri zlati goski“. 2. „Doktor Hribar“. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: I. vrsta 1 K, II. vrsta 60 v, III. vrsta 20 v. — Ker je čisti dohodek za dobrodelni namen, prosi odbor polnoštevilne udeležbe.

— Društvo „Zvezda“ na Dunaju ima na belo nedeljo, t. j. dne 10. aprila 1904, svoj zabavni večer v dvorani „Zum Regensburgerhof“ na Dunaju, I. Sonnenfelsgasse 2. Na sporedu je petje moškega in mešanega zbora pod vodstvom g. Vinka Krušiča, igranje društvenih tamburašev pod vodstvom g. Fr. Frasa, šaljiva pošta itd. — Začetek ob 6. uri zvečer. — Slovanski gostje dobrodošli.

Druge slovenske novice.

— Zahvala in poziv. Družbi sv. Cirila in Metoda je založnica Ciril in Metodovih vžigalic, tvrdka Ivan Perdan v Ljubljani, ravnokar izročila znatno vsoto 1000 K kot dobiček od prodaje vžigalic. Hvala tvrdki Perdanovi in vsem odjemalcem in pospeševalcem prometa z našimi narodnimi vžigalicami. Ker pa ima družba sv. Cirila in Metoda vedno več izdatkov za svoje šole in mora iste še razširjati in izpolnjevati, in ker promet z vžigalicami še daleko ni zadostno razvit (posebno ne po štajarskih in koroških pokrajinah), pozivlja se slovenske trgovce, gostilničarje in sploh slovensko občinstvo, da naj kupujejo Ciril in Metodove vžigalice in s tem podpirajo slovensko šolstvo. Vžigalice se merijo z najboljšimi izdelki te vrste. Tudi narodni

ponos zahteva, da ne zanemarimo kupovati slovenskega izdelka.

— Imenovan je na mesto umrlega c. kr. poštne komisarja g. Frančiška Vidmarja poštni komisar v Trstu gosp. dr. J. Slejko za revizorja c. kr. poštne in brzojavne uradov na Kranjskem.

— Smrt rodoljuba. — V Ljubljani je umrl veletržec Ivan Rode. Kdo je bil in kaj je bil pokojnik, zapisano bo na spomeniku, ki si ga je postavil sam v svoji oporoki, obdarivši razne narodne ustanove. Zapustil je: družbi sv. Cirila in Metoda, Glasbeni Matici, Slovenski Matici, Dramatičnemu društvu in Radogoju po 500 K, Dijaškemu podpornemu društvu na Dunaju 600 K, Trgov. bolniškemu društvu 500 K, Slovenskemu planinskemu društvu 2000 K. Dijaškim kuhinjam v Ljubljani 300 K, v Kranju 100 K in v Idriji tudi 100 K. Vrh tega dobi idrijska realca ranjkega zbirko knjig. Slava mu!

— 96 letni starček morilec. V ljubljanski mestni ubožnici je 96 let stari mestni ubogi Janez Pavlič, po domače „Predivar“, rojen v Prerovem pri Kamniku, s špičastim nožem prerezal vratno žilo 79 let staremu ubožcu Jerneju Zeglerju, da je bil takoj mrtev, in bivšemu fижakarju Francu Malenšku, ki je sedaj tudi v ubožnici, je z istim nožem prizadejal hudo rano na levem licu in vrh tega mu izbil še dva zoba. Pavliča so aretirali.

— Južna železnica hoče izpremeniti svoj promet v toliko, da bo mogla tekrovati z bodočo bohinsko železnico. — Brzovlaki bodo po južni železnici vozili od Dunaja do Trsta samo devet ur. Zato bodo imeli težje stroje in težje vozove, da vsled hitrosti ne bodo skočili iz tira. Radi tega bo moral pa tudi tir biti močnejši, kot je sedaj.

— Železniško progo Vrhnika — Rovte — Idrija prične meriti tehnikomcem tega meseca.

— Pospesevanje prometa tujcev. — Dasi ravno je turiztika zadnja leta zelo napredovala, vendar znamenite gorenjske pokrajine ne obiskujejo tako zelo tujci, kakor bi jih obiskovali, ako ne bi primanjkovalo hotelov. Da se temu nedostatku vsaj nekoliko odpomore, sezida se v romantičnih Vratih pod Triglavom prostoren hotel, ki se še letos otvori. — Vodovod bo stal 3000 K in bo imel toliko vode, da se napravi tudi električna postaja. — Ta hotel ne bo samo okrepčevališče za hribolazce, ampak tudi shajališče onih, ki raje opazujejo gore od spodaj. Da se uredi pot skozi Vrata, je potrebnih 50 000 K, in dežela in država sta že v te svrhe obljubili svoje prispevke.

— Odličen slovenski šahist G. J. Vidmar, stud. tech., je igral v ponedeljek popoldne v kavarni „Valvazor“ v Ljubljani slepo na enkrat z osmimi boljšimi šahisti ljubljanskimi. Boj je trajal čez 4 in pol ure. Dobil je 5 partij, 2 je izgubil, ena je bila remis. — Vse je občudovalo njegov fenomenalni spomin. Znal je ponoviti vsakemu igralcu vse poteze vsake igre. Človek, ki ni bil navzoč, ne bi mogel verjeti o možnosti takega velikanskega spomina. Gospod Vidmar je bil predlansko leto že na Dunaju dobil med dunajskimi šahovimi mojstri 4 darila, lani 5 — Morebiti ne bo dolgo tega, da bo mali slovenski narod poslal tega svojega sina v svetovni boj prvih šahovskih korifej, kamor pošiljajo Rusi svojega Čigorina, Madžari svojega Marozcija itd.

— Sedemdesetletnico svojega rojstva je praznoval v sredo na Reki g. Josip Gorup, vitez Franc Jožefovega reda in plemič Slavinski. — G. Josip Gorup je častni meščan ljubljanski in Metlike, častni občan 48 trgov in kmetijskih občin in častni član 24 slovenskih društev.

— Protest slovanskih akademičnih društev. Predsedniki nemških akademičnih društev so izročili rektorju vseučilišča protest, v katerem ugovarjajo proti odredbi rektorjevi, po kateri bi morali od sedaj naprej vsi oglasi nemških dijaških društev biti sestavljeni na nemškem jeziku. V protestu se tudi zahteva, naj rektor svojo odredbo umakne.

— Tabor pri Boljunu v Istri. Istrski Hrvatje v pazinskem okraju prirede dne 10. aprila tabor pri Boljunu pod Učko, na katerem bodo razpravljali o teh-le točkah: 1. Občinska postava. 2. Rszmere med Hrvati in Italijani. 3. Položaj

Hrvatov v avstro-ogrski monarhiji. 4. Splošna volilna pravica. 5. Žalostno stanje Hrvatov. 6. Ljudsko šolstvo.

Dopisi.

Šoštanj. Ker se do sedaj nihče ni oglasil, ki bi ocenil koncert, katerega nam je priredila „Šaleška čitalnica“ dne 19. sušca t. l., bodi meni dovoljeno o tem, v vsakem oziru dobro uspelem koncertu na kratko poročati.

Na našem odru smo imeli prvokrat čast pozdraviti na Spodnjem Štajarskem dosedaj še nepoznanega umetnika čarovnika, ki nas je s svojimi premetenimi in spretnimi čarovnijami tako izborno kratkočasil in zabaval, da smo se kar čudom divili simpatičnemu umetniku, ki gotovo nadkriljuje marsikaterega strokovnjaka na tem polju. Žel pa je tudi zaslužene ovacije od strani hvaležnega občinstva!

Glasbeni koncertni del oskrbel je izborni domači kvartet na goslih (gg. dr. Podlesnik, notar Kolšek ter učitelja Koropec in Nerat), ki je proizvajal tri jako težke koncertne točke: Webrov potpouri iz opere „Freischütz“, Bellinijev potpouri iz opere „Norma“ in Schubertov „Grand marche heroique“ po njemu lastni in že znani spretnosti, za kar je žel mnogo pohvale.

Jako ugajal je prav dobro prednašani ženski Volaričev duet „Rožmarin“ s spremljevanjem glasovirja (gosp. Nerat), kateri se je moral vsled viharnege aplavza in na občno željo ponoviti.

Izborni baritonist g. Vlado Vošnjak zapel je Vilharjev „Pitaš dušo“ in Volaričev „Oj rožmarin“. — Obe pesmi prednašal je pevec s pravim pevskim občutkom, tako da ju je moral na željo ponoviti. — Prav dobri spremljevalec na glasoviru bil mu je g. Nerat.

Venec celemu koncertu bila pa je šaljiva igra v dveh dejanjih „Stric Jaka“. Ta igra je kot izvleček osnovana na izborni ideji iz znanega „Brata Martina“ in po mojih mislih ena najsrečnejših proizvodov, kar se tiče njenega zdravega, npravnega in nepretiranega humorja, ki razpolaga s toliko komiko, da mora kratkočasiti vsakega poslušalca, zlasti, ako se posebno tako izvaja, kakor jo je trojica naših diletantov. Naslovno vlogo izvedel je zgoraj imenovani čarovnik tako izborno po maski, mimiki in igri, — da bi bila vsaka hvala odveč. Želimo ga le večkrat videti na našem odru! — Za njim imenujem Urško (ga Zockova), ki je res težko ulogo naglojezne Lipčetove ženke izborno [pogodila. Istotako žel je Lipče (g. Nerat) v svoji hvaležni, a težki ulogi burnih pohval.

Imeli smo torej res lep umetniški užitek, za katerega moramo biti vsem izvrčujočim iz srca hvaležni!

Le žal, da se je zunanje občinstvo za ta koncert vendar premalo zanimalo. — Z —

Narodno-gospodarske novice.

Obramba požlahtnjencev pred ptiči.

Marljiv sadjerejec skrbi vedno, da v nečem napreduje. Ni mu zadosti večkrat, da vzgaja in presaja mlada drevesa, še stara in velika hoče prenoviti in to s požlahtnjenjem. Navadno se mu to tudi posreči, ali to delo ima tudi svoje na pake. Ko je izbral in požlahtnil s cepiči boljše mladike drevesa, so one sedaj v mnogih nevarnostih pred vetrom in drugimi neizgodami, navrh tudi še pred pticami. Mnogo izmed teh, posebno vrabec, senica, škorec, šoja, vrana itd. imajo navado, da ko prilete do drevesa, vsedejo se najraje na konec veje ali mladike. Ako je drevo na novo ali tudi že bolj staro cepljeno, se v hipu, ko se ptič vsede na mladiko, ona odtrga in odkrhne, s tem pa je vse delo cepljenja za nič. Nekateri ptiči, zlasti vrabci in kavke imajo še navado, da kljuvajo vosek in obreže okolu cepičev.

Da se vse to zabrani, svetuje se zraven debla drevesa vsaditi v zemljo močan kol, katerega vrh moli precej iz vej drevesa. Na njega se počez pribije več klincev, kateri izgledajo nekako v podobi križa. Kadar ptiči prilete, ne vsedejo se sedaj na mladike, nego na pripravljene klince in tako mladik ne poškođujejo.

Takšna naprava ima pa še neko drugo prednost. Na omenjene kline se namreč posebno v bolj zakotnem kraju rade vsedajo kanje in enake ptice, ki prežijo na miši, bramorje in enaki mrčes ki vrta pod zemljo okolu drevja. Po noči pa to stražo „prevzamejo“ sove.

Razume se, ako se je takšno stojalo pokvarilo, vsaj ob času zime, da se v drugi spomladi napravi novo, to pa dotlej, dokler n so požlahtnjenci dosti močni, da se jim ni bati sile od ptic, da bi jih polomile.

Poskusi z umetnimi gnojili pri zelenjadi.

Delegacija združenih društev nem-avstrijskih za napravo Tomaževe žlindre in nje razprodajo napravila je pred par leti razstavo zelenjadi, katera je vzrastla ob umetnem gnojilu. O tem poskusu piše poročevalec Hufnagel sledeče:

Vrt za poskušnjo imel je zemljo srednje močno. Razdeljen je bil na dva dela, obe polovici zasajeni s sadikami in na istem mestu — brez presajanja — oskrbovane. Celi vrt bil je najprej pognojen s hlevskim gnojem. Epa polovica (za 100 kvad. met.) pognojena je bila v svečanu s 16 kg Tomaževe žlindre, 6 kg 40% kalijeve soli in 4 kg dušca. Zadnjega je v svečanu dodana bila le tretjina (1333 kg) ostali dve tretjini pa šele v rožniku.

Zelje, vzrastlo na samem hlevskem gnoju, je slabo, da so drobne glavice vagale povprek komaj po 1/2 kg.

Pač pa se je dobro obneslo ono, kateremu se je pridjalo umetnega gnojila, da so glave vagale povprečno po 1 kg ena.

Tako je bilo na prvo pognojenem s samim hlevskim gnojem na 1 aru 299 glav, katere so vagale komaj 140 kg, dočim so na drugem z umetnim gnojilom dodatnim težile 380 kg, torej za blizu dve tretjini više.

Blizo enaka kakor pri zelju, bila je tudi razlika pri drugih sadežih, n. pr. pri solati, redkvi, karfijolu, peteržilju itd.

Omeniti nam je še posebej poskušnjo s kumarami. Tem je bilo poleg navadnega gnoja na 100 kvad. met. dodano še 6 kg Tom. žlindre, 3 kg 40% kalijeve soli in 1 kg dušca. Na parceli z umetnim gnojilom vzrastlo je 1980 kumar, ki so vagale 639 1/2 kg, dočim je bilo na parceli s samo hlevskim gnojem le 1200 kosov, v vagi 453 kg. Tudi so prve veliko hitreje rastle in se razvijale, nego poslednje, kar je za vrtnarja gotovo velike vrednosti, kajti znano je, da ima prva zelenjad vedno boljše ceno od pozne.

Na podlagi teh poskušenj je gotovo priporočati našim vrtnarjem kakor tudi kmetom, da ne zanemarjajo umetnih gnojil, kateri stroški se jim bodo z obilnejšimi pridelki gotovo obilno povrnilo.

Mazilo pri oribanah ranah.

Večkrat se zgodi, da oriba konja komat ali sedlo, kar napravi jako bolečo rano. Da se ta hitro ozdravi, napravi naj se sledeče mazilo: V ponvi na rahli žrjavici razpustimo 20 gramov smrekove smole, 20 gr strdi in 20 gr voska s 350 gr. svinjske masti, kar vse dobro zmešajmo. Tega mazila namažemo na cunjo in denemo kot obkladek na rano, kar se ponavlja dotlej, da je rana zacelila.

Koliko stane živinorejca eden liter mleka?

Odličen strokovnjak, baveč se z vsemi izkušnjami in potrebami živinoreje, računil je posebej, koliko stane živinorejca reja živine in delo pri pridelovanju mleka.

Prišel je do zaključka, da stane kmeta 1 liter mleka 18 vin. ali 9 kr. Krava, navadna mlekariča, daje na leto okolu 2209 litrov mleka; torej na dan po 6 litrov.

Ako prodaja živinorejec 1 liter mleka po 12 v (6 kr.) izgubi na prenizki ceni pri vsakem litru 6 vin. (3 kr.), kar znese pri eni kravi od 2200 litrov 132 kron (66 gl.). Če ima gospodar pet krav dojníc, je izgube zraven celih 660 K (330 gl.) na leto.

Celo prav je torej, da so nekateri gospodarji živine podražili mleko za 4 vin. pri litru. To je njih popolno pravična zahteva, da gospodar živine ne dela zastonj, in mu je živinoreja le v zgubo. Večinoma so pa tudi — vsaj po naših krajih — živinorejci revni, da jim je živinica že

zadnja podpora; kdo bi še potem trdil, da je nekoliko dražja cena mleku — pretirana.

Jako različna je poraba mleka in glede na to, njega vrednost. Tako se rabi mleko za hrano ljudem, za vzgojo telet, za zdravilne potrebe in pa tudi za napravo redilne hrane: masla, sira itd. Tudi je različna cena mleku, ako se proda koj sveže, še toplo, ali če se prodaje v mlekarne, kajti ondi vmes so navadno mlekarški prekupci, kateri se radi okoristijo zraven s smetano itd.

(Opomniti je treba, da je ta članek pisal češki kmet, torej gleda on s tem na ondotne razmere. — Morda pa pri nas po nekod tudi ni veliko boljše vsled tega?)

Iz omenjenega je gotovo opravičeno, da je cena mleku narastla, da morejo živinorejci izhajati. To pa še iz sledečih razlogov:

1. Cena krme ali hrane živine je vedno nad mero visoka, zlasti ako se izbira boljša.

2. To pa še pogosto podražijo slabe letine in raznovrstne neprilike na raznih sadežih.

3. Davek in njega prirastki se vedno in v obče zvišuje.

4. Čuti marsikateri gospodar tudi draginjo kurjave, svečave in mnogo drugih stroškov čimdalje bolj.

5. Je povpraševanje po mleku in njega izdelkih čedalje večje.

6. Je splošno znano, da je mleko še vedno najcenejša, najzdravejša in najbolj redilna hrana ljudem.

Torej ne glejmo toliko na nekoliko višjo ceno, temveč bolj na to se ozirajmo, da nam ubogi živinorejec da prav zdravega in tečnega mleka! Tudi v tem je namreč nekaj razložkov.

Kozje mleko z ozirom na zdravje.

Kozje mleko obsega mnogo smetane in je veliko boljše od kravjega. Po svojih lastnostih je ono najbolj podobno mleku od matere dojnice katero v potrebi ali sili za otroka najbolj nadomestuje.

Posebnost kozjega mleka je nekak duh ali vonj, kateri sestoji od različnih rastlin, katerih vrhove koza najraje objeda. Posebno prednost pa ima kozje mleko pred kravjim vsled tega, ker nikoli ni okuženo s tuberkulozo, katera bolezni se v kravjem mleku tako rada prenaša ali razširja. Koza namreč je v tej bolezni nedotakljiva, kar pričajo zdravniki sploh. Zato le ti priporočajo kozje mleko kot zdravilo bolnim na pljučih, slabokrvnim in otrokom. Tem se zdravi posebno slab želodec prav uspešno s kozjim mlekom.

Maslo se pripravlja iz kozjega mleka le poredkoma. Zato pa se tembolj čišla v gorskih krajih iz njega narejeni sir.

Kaj predvsem škoduje svinjam?

Mnogo ljudi je še na svetu, ki menijo, da za svinje, ki rade rijejo po blatu, da za nje je vsaka hrana dobra. — Navadno se po kuhinjah nabere vedno dosti ostankov od jedil, kateri vkup zmešani in zastareli napravijo nekako čorbo, katera je svinjam naravnost škodljiva. V prvi vrsti je prištevat k temu solamura, t. j. voda, ki ostane od presoljenega mesa. Pa tudi mleko, staro in gnjilobi podvrženo, je svinjam naravnost strupeno. V njem, zlasti ako ga je večja množina vkup, razvija se trup alkohola, in kisline oksalove, katera skupaj združena tvorita trup, katerega mal del je svinjam že smrtonosen. Tudi je treba svariti pred navado, da se svinjam daje voda, v kateri se je kahal krompir. Iz krompirja namreč prehaja v vodo tekočina, imenovana solanin, ki je tudi strupena. Zlasti mladim prascem to jako škoduje na rasti in razvitku.

Iz skušnje tudi lahko dostavimo, da je jako škodljiva hrana svinjam kuhovina od mesa, katera se jim v večji množini o prilikah podaje. Po taki hrani se zlasti prasatom želodci kmalu pokvarijo, zraven pa se nalezejo razne hude bolezni, katere končno pokončajo žival. — Torej bodimo previdni pri krmljenju svinj, katere živali, če tudi na videz nesnažne, vendar potrebujejo k zdravju in razvitku svojemu vedno le snago, t. j. svežo ali dobro prekuhano jed, čvrsto ali svežo pijačo, snažne hleve s čistim zrakom. Le na ta način bomo vzrejali in ohranili te živali zdrave in krepke.

Politični pregled.

— Trgovinska pogodba z Italijo. Senator Miraglia se je vrnil iz Budimpešte na Dunaj — Njegova naloga je bila, da izve za nazore avstrijskih in ogrskih ministrov, pod kakšnimi pogoji bi se nadaljevala trgovinsko politična pogajanja z Italijo. Iz posvetovanj na Dunaju in v Budimpešti je dobil vtis, da bode treba na obeh straneh prinesiti male žrtve. Italijanska vlada zastopa stališče, da ji mora Avstrija za opustitev vinske klavzule dati primerno nadomestilo in sicer se naj zniža carina na južno sadje, za mandeljne, fige itd. pa se naj sploh vpelje carska svoboda. Pa tudi za vino v gotovi množini in alkoholni kvantiteti zahteva Italija prednost. Ako se ji odbijejo tudi te zahteve, opuste se najbrže nadaljna pogajanja ter nastane v oktobru carska vojna. — Prihodnji teden pridejo avstro ogrski posredovalci v Rim.

— Madžarska šola na Dunaju. — Resni ogrski listi poročajo, da namerava minister grof Khuen Hedervary ustanoviti na Dunaju madžarsko šolo. Ker se stavijo temu načrtu velike težkoče, hoče grof za sedaj tako šolo napraviti v poslopju ogrskega ministrstva na Dunaju.

— Balkan. — Ruski in avstrijski poslanik sta portu izročila novo noto, v kateri najodločnejše ponavljata svojo zahtevo glede preosnovitve macedonskega orožništva in glede števila častnikov in podčastnikov, ki jih mora porta sprejeti v orožniško službo. — S sporazumljenjem avstrijskega poslaništva v Carigradu je državno vojno ministrstvo poslalo oklic na več častnikov, ki so se svoj čas oglasili za vstop v macedonsko orožništvo, da brzojavno naznanijo, ako pod določenimi pogoji prestopijo v službo. Potem bo vojno ministrstvo izbralo par častnikov, ki takoj odrinejo na Balkan, da bodo 20. t. m. že v Solunu. Ti vstopijo v macedonsko žandarmerijo, kjer dobe posebno uniformo. V svoji novi službi bodo urili orožnike, a vodstvo nad orožniki obdrže turški častniki.

— Cesar Viljem je iz Neapolja brzojavil papežu in izrekel obžalovanje, ker ne more priti v Rim papeža obiskat. Ker da je morsko potovanje nastopil iz zdravstvenih ozirov, in se mora zato Rima izogniti.

Rusko-japonska vojna.

Neki ruski oficir je označil položaj v Port Arturju kot docela nenevaren. Izhod iz pristanišča je prost in vsak dan odplujeta s posebno hitrostjo se odlikujoči križarki „Novik“ in „Askold“ iz luke v svrhu rekognosciranja več milj daleč na široko morje in se vračata, ne da bi naleteli na japonsko mornarico. Posadka v Port Arturju se nahaja v najboljšem položaju in je prepričana, da bodo vsi japonski napadi na Port Artur brezuspešni. Ruski oficirji v Antungu so trdno uverjeni, da so ruske pozicije ob reki Jalu tako močne, da ni misliti, da bi se Japoncem posrečilo, Ruse izgnati iz teh utrd. Rusi pričakujejo, da bodo Japonci izvršili napad obenem na reki Jalu in pri Port Arturju ali Niučvangu. Ker je ruska armada koncentrirana pri Liaojangu, je Rusom mogoče močne voje nemudoma poslati ali v Andžu, v Port Artur ali Niučvang, kjer bi pač bilo treba pomoči.

Na povelje vojnega ministra se formirata v Kavkazu dva polka gorskih strelcev in se odpošljeta na daljni vztok. Takisto se pošlje v Port Artur tudi oddelek zrakoplovne vojaške postaje iz Sebastopola. Po računu ruskega generalnega štaba bo Rusija imela koncem maja na bojišču pol milijona vojakov.

Japonske predstraže so baje že v soboto dospеле v Vidžu, iz katerega mesta so se Rusi že preje umaknili. Korejci pripovedujejo, da se nahajajo v severni Koreji samo še manjši ruski oddelki in sicer ob izvoru reke Jalu, glavna armada pa so je umaknili na desni breg reke.

Prva japonska armada, obstoječa iz cesarske garde in druge in dvanajste divizije, ki je koncentrirana v Andžu, prodira sedaj od treh strani proti Vidžu. V Hajdžu in Činamfu izkrcavajo sedaj Japonci samo živila, katera potem v džunkah prevažajo v Andžu. Japonci so tudi izkrcali mnogo konj, katerih je pri vsaki diviziji 5200. Konji so v jako slabem stanju in se

morajo voditi ob konopcih. Vojaštvo veliko trpi vsled mraza.

Petrograd 6. mal. travna. Neki iz južne Mandžurije v Port Artur vrnivši se dopisnik „Rusije“ brzojavlja, da so tamkajšnje razmere napravile na njega zelo dober vtis. Čete z nestrpnostjo pričakujejo boja. Vse prebivalstvo je na ruski strani ter zaupa ruskem orožju. V začetku vojne nestalni denarni kurz je zopet stalen. Iz kitajskega prebivalstva sestavljene čete so izvrstne. Kupčija s konji je zelo živahna. Med vsemi Kitajci je le nekaj mandarinov proti Rusom. Železnica je izborno zastražena in promet na nji zelo reden. Vreme je toplo in suho, tako da so pričele reke odmrzavati.

London 6. mal. travna. „Daily Chronicle“ se poroča iz Sanghaja, da so Japonci morali svoj prvi načrt popolnoma izpremeniti, ker so Rusi dobili prvi načrt od nekega japonskega častnika, ki sedi sedaj v preiskovalnem zaporu. Cela stvar je prišla na dan, ko so Japonci našli kraj, kjer so najprej hoteli izkrcavati čete, popolnoma zaprt s podkopi. Japonci so vsem svojim dopisnikom prepovedali o tem kaj poročati. Rusi baje plačujejo japonskim izdajalcem velikanke vsote ter so izplačali le za eden zemljevid 40.000 rubljev.

Petrograd 7. mal. travna. General Kuropatkin je prišel včeraj v Niučvang in je inspiriral posadko in utrdbe.

Petrograd 7. mal. travna. General Kačalinskij poroča, da je ob reki Jalu vse mirno. Na otoku Mataeko so se spoprijele predstraže. Japonci so izgubili šest mož, Rusi nobenega. V Jongamfu so Japonci oropali rusko skladišče in je sežgali.

Petrograd 7. mal. travna. Za odbitje naskoka japonske eskadre na Port Artur dne 8. in 9. svečana sta dobila podadmiral Stark Vladimirjev red II. vrste z meči in kontreadmiral knez Untomskij Stanislavov red I. vrste z meči. Obenem je odlikovan tudi kapitan Rejcenstejn z Vladimirjevim redom III. vrste.

Loterijske številke.

Trst, dne 2. aprila 1904: 34, 3, 52, 18, 45.
Linc, „ „ „ „ 77, 11, 86, 49, 71.

Vabilo

na

občni zbor

„Posojilnice v Gornjemgradu“

ki se vrši

v soboto, dne 23. aprila 1904, ob 2. uri pop.

v uradnici.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1903.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Predlogi.

Ako bi ta občni zbor v zmislu pravil ne bil sklepčen, se vrši isti dan ob 3. uri popoldne drug občni po istem dnevnem redu, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi zadrušnikov.

(150) 1

ODBOR.

(154)

Žalostnim srcem naznanjamo vsem cenjenim sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubi in preblagi

METOD

učenc III. gimn. razreda

v 14. letu svoje starosti po dolgi zelo mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, danes ob devetih dopoldne mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb prezgodaj umrlega vršil se bode v soboto, dne 4. t. m., ob 4. uri popoldne.

Sveta maša zadušnica se bode brala dne 11. t. m., ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi v Vojniku.

Nepozabljivega priporočamo v blagi spomin in molitev.

VOJNIK, dne 7. aprila 1904.

Anton Brezovnik, oče. Roza Brezovnik roj. Vrečer, mati. Mirko in Vladi, brata. Olga in Cirila, sestri.

Patentovane

sušilnice za hmelj

ki so se že več let najboljše obnesle, katere so v Žatecu in Avši v več sto izvodih aprobirane, se stem gospodom hmeljarjem najtoplejše priporočajo. Te sušilnice so zelo po ceni in v zlije temu zelo uporabne, potrebujejo malo kuriva in ni treba zanje novega poslopja, temveč se lahko vzdajajo v že obstoječem. Ogledajo se lahko v Žalcu. Naročbe sprejema imejitelj patenta

GUSTAV HAHN v Avši na Češkem

sedaj v Žalcu, in njegov zastopnik FRANC VIRANT
(139) 3-3 v Žalcu.

L. MAŠEK I DRUG

L. Mašek i drug

Zagreb, Preradovićev trg 8

z jamčevino 20.000 K od
vis. kr. hrv., slav. in dalm.
vlade z dnem 5. avg. 1901
št. 44 264 oblast. dovoljena

posredovalnica za odpravljanje oseb

delavskega in kmetijskega stanu v prekmorske kraje. Znižana cena iz Zagreba do New-Yorka K 170— s hitrim parniki, ki plovejo 7—8 dni čez morje. V luki se nič ne doplačuje. Izvrstna postrežba z vinom na parobrodu. Odhod iz Zagreba vsako soboto in ponedeljek. Pismena pojava (87) snila dajemo brezplačno in takoj. 10-7

L. MAŠEK I DRUG, Zagreb.

Salvator-balzam

(Liquor-aromatic)

Najuspešnejše domače sredstvo pri trganju (migreni), zobobolu, glavobolu, pri krču in raznih želočnih in črevnih boleznih; ozdravi maternico, krepi vid in je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste. Cena zavoju 12 steklenič z navodilom 5 kron, če se denar naprej pošlje na spodnji naslov.

KAŠELJ

ozdravi hitro in temeljito že od nekdanj znano domače zdravilo

trpotčev sok

Cena stekleniči z navodilom in pošt-nino vred, ako se denar naprej pošlje, 2 kroni 40 vinarjev.

Naslov za naročbe: (400) 24-18

Fr. Riedl-na lekarna pri Salvatorju
v Varaždinu št. 104.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo na notranje in zunanje bolezni. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejejo izmečke in odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico. Te kapljice so najboljše sredstvo proti bolezni na maternici in modromu in raditega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Naročuje se edino in točno le pod naslovom: MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Gornji grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka. — Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstorica se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K
3 ducati (36 „)	11 „
5 ducat. (60 „)	17 „
10 ducat. (120 „)	32 „

Ustanovljena leta 1360.

Mestna lekarna

ZAGREB

Markov trg št. 36.

(1) 20-10

Zdravje je največje bogastvo!

Razglas.

Lepa prilika se ponuja podjetnikom:
Dne 17. aprila t. l. prodajala bode občina Topolšica občinski travnik, ki leži okrog topolške šole.

Ker je travnik ob cesti ter jako blizu dobro obiskanih in procvitajočih toplic, je radi tega jako primeren za stavbo.

Posebno primeren je za gostilničarja ali trgovca, oziroma za obadva, kajti oba sta sedaj še brez konkurence.

Dosedaj je namreč le restavrant za goste (tujce), trgovca pa sploh ni.

Pa tudi hiša s sobami za tujce bi se prav dobro izplačala, ker v kljub temu, da lastnik prav pridno zida, mu večkrat pomanjkuje sob, in tuji sami kaj radi vprašajo po privatnih sobah.

Dražba se vrši ob pol 2. uri popoldne v šoli. Zemljišča je okrog 2 orala.

Izključna cena 600 goldinarjev.

Razjasi se dobivajo pri županstvu pismeno ali tudi ustmeno.

Občinski urad Topolšica, dne 29. sušca 1904

(149) 3-1

V. Žager.

Proda se takoj petletna črna kobilica

z novo angleško opravo in koleselnjom.

(153) 3-1

Ponudbe:

FRAN BRAČIČ, Št. Vid pri Planini.

(151) 3-1

Naprodaj je plemenska kobilica z žrebetom

brez pogreška, 4 leta stara, 16 pesti visoka rujavne barve.

Vpraša se naj pri upravništvu „DOMOVINE“.

Sejmi

v Loki pri Žusmu

(157) 2-1

se bodo vršili:

13. aprila, 20. julija, 25. avgusta
in 12. septembra vsakega leta.

Domača tovarna

za izdelovanje trstja
za štukaturo in les za sušenje
hmelja

v «Dijaškem domu» (Rosenhof) priporoča
(156) 2-1 svoje izdelke.

Naročila sprejme gosp. Alojz Pukmeister
v Celju, Kovaška ulica št. 5.

Proda se

(155) 4-1

pod jako ugodnimi pogoji lepo zemljišče, obstoječe iz šest oralov travnikov in dveh oralov hmeljnikov. Istotam je tudi več lepega sena na prodaj. — Kje, pove upravništvo „Domovine“.

Lepa sladka krma

naprodaj

(152) 2-1

na „LIVADI“ (Gaberje.)

V najem ali na račun

se da gostilna z njivami, vrti in travniki.
Naslov se izve pri upravništvu „Domovine“.

(136)

Vse stroje

za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje,

z mešalom za mešanico iz bakra in vapna, tako da se naenkrat na dve strani brizga, brizgalnice (štrcaljke) za sadno drevje z natančno namerjeno petrolmešanico, svetilnice na aceten, da se ulove leteči hrošči,

hidraulične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje z diferencialnim pritiskom, stroje za drobljenje stiskanice,

čisto nove mlince za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žvepljanje

sesalke za vino, cevi za vino, kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot

zbiralnike (trièvre), mlatilnice, vitale (gepel) itd. razpošilja kot specialitete

po najnižjih tovarniških cenah.

IG. HELLER, DUNAJ, II. Praterstrasse 49.

* Ceniki zastoj in franko. *

Dopisuje se v vseh jezikih.

Izvrstan okus kave dosežete s prinašanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poštna 5 kg. pošiljka 4 K 50 h. franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“

vsem odnalcem zastory pošiljki mesečnik.

Vydrova továrna žitne kave Praga-VIII.

Tovarna za opeko, peči in lončenino

F. P. Vidic & Comp. v Ljubljani

ponuja poljubne množine

zarebane strešne opeke (Strangfalz-Dachziegel) **stisnjene strešne opeke** (Pressfalz-Dachziegel)

(142) 10-3

naravno rdeče žgane in črno impregnirane.

Najcenejše, najodličnejše in najlepše strešno pokritje.

Točna in najsolidnejša postrežba.

Vzorci opeke in prospekti **zastonj.**

Pivovarna Žalec
sprejme v službo (148) 3-2
deset delavcev.

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa najdejo spoštovane osebe vsakega stanu in povsod s prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema „zavarovanja proti požaru, steklu, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po vlom in življenja“. — Ponudbe pod „1798“, Gradec, poste restante.

(74) 15-5

Patentirane, same ob sebi delujoče

škropilnice „Syphonia“

za vinograde in hmeljnike

za **zatiranje sadnih škodljivcev**

proti boleznim na perju, za odpravo predenca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nošnje brizgalnice tudi z bakrenim kotlom

za 10 ali 15 litrov tekočine, s pripravo za petrolejno mešanico ali brez nje in vožnje, same ob sebi delujoče brizgalnice proizvajajo kot specialitete

PH. MAYFARTH & Co.

tvornice poljedelskih strojev, specialna tvornica vinskih in sadnih stiskalnic in drugih strojev

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.

Obširni ilustrovani ceniki zastonj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Vožnje karte in tovarni listi v

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV. Wienergürtel 20 ali pa

Karol Rebek, glavni zastopnik v Ljubljani.

Kava in čajiz prve roke, t. j. neposredno od sadilca kave in čaja, (54) 12-6

torej s popolnim jamstvom za pristno in nepokvarjeno kavo in čaj.

NAJNIŽJE CENE.

Najino dosti čez 100.000 oralov veliko posestvo se obdeluje najracionalnejše. Najine vrste kave in čaja so jako aromatične in izdatne.

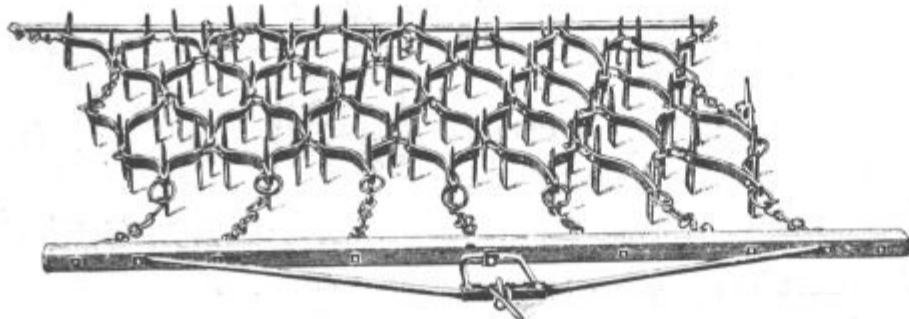
Kava: Javaflor, najfinejša, 4¹/₂ kg gl. 6.65, fina, 4¹/₂ kg gl. 5.90. Java-brasil-mešanica 4¹/₂ kg gl. 5.40. Čaj 1 kg gl. 2.80, 4 — in 5.50. — Pošilja se carine prosto na vsako pošto proti povzetju. Cenik zastonj in poštne prosto.

Turk & drug

veleposestnika na Javi, prodajalca kave in čaja v lastni režiji

v Trstu

Via dell'acquedotto 62.

Poljske in travniške **brane, pluge** za težko in lahko zemljo, z dvema lemežema in za oranje na globoko, **raznovrstne poljedelske stroje**, lemeže in deske za pluge, zobe za brane, **lopate** in motike, **trtne škarje in drevesne žagice** priporoča

trgovina z železnino **„MERKUR“**, P. Majdič, Celje.

Za stavbe: traverze, cement in ovi iz kamenščine. Žične mreže za ograje in trnjeve žice.

(118) 5-5

Najboljši

električni pianini

po najnižji ceni

kakor tudi navadni glasovirji se dobijo le pri meni.

Martin Ropas

Celje ★ izdelovatelj glasovirjev ★ Celje.